

اهمیت استراتژیک تولید دانه‌های روغنی در اقتصاد ایران/ ۹۰ درصد نیاز کشور از طریق واردات تامین می‌شود!

تولید دانه‌های روغنی، نقش بسزایی در صرفه جویی ارزی، تسریع روند توسعه اقتصادی، امنیت و استقلال غذایی کشور ایفا می‌کند.

به گزارش باشگاه خبرنگاران جوان، دانه‌های روغنی به عنوان پایه و ماده اولیه تولید روغن نباتی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

به واقع، ضریب مصرف روغن نباتی در سبد غذایی خانوارهای ایرانی به میزانی بالاست که با قاطعیت می‌توان از این محصول به عنوان یکی از نیازهای اساسی جامعه در حوزه غذایی نام برد.

با چنین اوصافی، حصول هر توفیقی در افزایش ضریب تولید و تامین هر چه بیشتر این محصول، و به تبع آن افزایش ضریب تولید روغن نباتی برای تامین نیاز داخلی کشور، یک موفقیت ارزنده و بزرگ به

شمار می‌رود.

با وجود حصول دستاوردهای بسیار در عرصه‌های گوناگون اقتصادی و زراعی، متأسفانه میزان کشت دانه‌های روغنی در کشور ایران، آنچنان که باید مطلوب و مکفی به نظر نمی‌رسد و علی‌رغم افزایش ضریب تولید این محصول در طول سالیان اخیر، همچنان شدت و میزان وابستگی به واردات برای تامین نیاز داخلی بالاست و ارز قابل توجهی، مصروف خرید این محصول می‌شود.

دانه‌های روغنی به عنوان گیاهان صنعتی از کاربردهای بسیاری در تغذیه انسان و کنجاله آن در تغذیه دام، طیور و مصارف متعدد صنعتی برخوردار است و این دامنه وسیع از مصرف در حوزه‌های گوناگون، موید عمق ضرورت و اهمیت این محصول خاص است و به واسطه تنوع حوزه مصرفی آن، از دانه‌های روغنی به عنوان یکی از استراتژیک‌ترین تولیدات زراعی و کشاورزی یاد می‌شود.

در طول چهار دهه گذشته، تامین دانه‌های روغنی مورد نیاز برای صنایع روغن‌کشی، سیر و فراز و نشیب‌های متعددی را تجربه کرده است.

آنچنان که بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد، ماده اولیه مراکز صنعتی روغن‌کشی ابتدا از پنبه دان‌ها و سپس از دو منبع سویا و آفتابگردان و در اواخر دهه ۱۳۷۰ از محصولات دیگری همچون کلزا تامین شده و البته روغن‌کشی از کنگد نیز، منبع دیگر تولید این محصول به شمار می‌رود که در میان دیگر منابع تولیدی روغن، به کیفیت و به تبع آن قیمت بالاتر شهره است.

در حال حاضر، بخش قابل توجهی از روغن مورد نیاز جامعه از دانه‌های کلزا تامین می‌شود.

آب بری کم دانه‌های روغنی کلزا، به اهمیت کشت این محصول افزوده است

با توجه به بحران کم‌آبی که کشور با آن مواجه است و به واقع در طول سالیان اخیر، کارشناسان از پدیده خشکسالی به عنوان جدی‌ترین معضل این مرز و بوم در آینده یاد کرده‌اند، کشت محصولاتی با آب بری حداقلی، یک اصل و ضرورت ویژه در شرایط این چینی محسوب می‌شود.

صادق معیریان، یکی از فعالان عرصه زراعی و کشاورزی، با اشاره به

روغن کشی از دانه‌های کلزا، آفتابگردان و ذرت به عنوان سه عنصر اساسی تامین روغن مورد نیاز جامعه، اظهار کرد: در این میان، آب بری کمتر دانه‌های کلزا، از ویژگی‌ها و خصوصیات بارز این محصول به شمار می‌رود و از همین رو دستگاه‌های ذی ربط همچون وزارت جهاد کشاورزی و به تبع آن اداره های شهرستانی متبوع، افزایش و توسعه ضریب تولید و سطح کشت این محصول را به عنوان یک دستور کار جدی مد نظر قرار داده اند.

وی افزود: یکی دیگر از خاصیت‌های دانه‌های کلزا، به امکان کشت آن در کنار دانه‌های غلات و مقابله با برخی از امراض خاکی معطوف می‌شود و به واقع در کنار کیفیت بالای روغن حاصله از کشت دانه‌های کلزا، این محصول در رتبه ممتازی قرار گرفته است.

معیریان گفت: با توجه به شرایط فعلی کشور و لزوم صرفه جویی ارزی، توسعه کشت دانه‌های روغنی و بخصوص کلزا از ضرورتی است که باید با تلاش هر چه بیشتر و فراتر از میزان فعلی مد نظر قرار گیرد.

این فعال در حوزه زراعی و کشاورزی در ادامه بیان کرد: البته در یک دهه اخیر، طرح‌هایی برای حصول موفقیت‌های هر چه بیشتر در زمینه کشت دانه‌های روغنی کلزا تعریف و عملیاتی شده است، اما به اعتقاد بنده با توجه به ظرفیت‌های موجود، می‌باید با ارائه مشوق‌های هر چه بیشتر، انگیزه فعالان این حوزه برای کشت و تولید افزون‌تر این محصول، مضاعف شود که قطعاً تحقق چنین امری، هم راستا با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی محسوب می‌شود، زیرا با ارتقا ضریب کشت، شدت وابستگی به واردات نیز کاهش می‌یابد و به تبع آن ارزی که با سختی و مشقت فراوان وارد کشور می‌شود بصورت هر چه شایسته‌تری مدیریت و هزینه می‌شود.

تامین ۹۰ درصد نیاز کشور از طریق واردات/تدوین برنامه‌ای ۱۰ ساله برای خود اتکایی

چندی پیش، علی رضا مهاجر، مشاور وزیر جهاد کشاورزی و مجری طرح دانه‌های روغنی در گفت و گویی با رسانه‌ها با اشاره به واردات ۹۰ درصدی این محصول اظهار کرد: با توجه به اهمیت تامین این محصول، برنامه‌ای ۱۰ ساله تعریف و تدوین شده است که به موجب آن می‌باید تا پایان برنامه، ۷۰ درصد از نیاز کشور با تکیه بر توانمندی و

ظرفیت‌های موجود داخلی تامین و مهیا گردد.

وی افزود: بخش عمده و اصلی تمرکز کشت دانه‌های روغنی بر دانه‌های کلزا استوار شده که در فصل پاییز کشت می‌شود.

مجری طرح کشت دانه‌های روغنی در ادامه بیان کرد: در کنار کلزا، گلرنگ، سویا و آفتابگردان از مهمترین محصولاتی به شمار می‌روند که در طرح توسعه کشت دانه‌های روغنی مد نظر قرار دارد.

مهاجر می‌افزاید: حدود ۴ میلیارد دلار ارز برای خرید دانه‌های روغنی هزینه می‌شود که با اجرای طرح خود اتکایی، صرفه جویی قابل ملاحظه‌ای را در این حوزه شاهد خواهیم بود.

کشت دانه‌های روغنی بصورت مکانیزه/صرفه جویی ۴۵۰ میلیون دلاری ارز با افزایش ضریب کشت و تولید

مهاجر مجری طرح دانه‌های روغنی با اشاره به افزایش ضریب واردات دانه‌های روغنی در دهه‌های اخیر اظهار کرد: اگرچه میزان خرید خارجی این محصول و واردات آن به نسبت دوران پیش از انقلاب افزایش یافته است، اما نباید این واقعیت را نادیده انگاشت که علت اصلی بالا رفتن ضریب واردات این محصول به رشد قابل توجه جمعیت و افزایش میزان مصرف روغن در کشور باز می‌گردد (به واقع با تغییر ذائقه مصرف و رشد جمعیت از ۳۶ میلیون نفر به بیش از ۸۰ میلیون نفر، به تبع ضریب واردات نیز تشدید شده است).

وی افزود: افزایش ضریب مصرف مرغ و گوشت نیز باعث افزایش میزان واردات دانه‌های روغنی شده، زیرا بخش قابل توجهی از تغذیه طیور و دام به محصول مذکور وابسته است.

مهاجر گفت: با اجرا و پیاده سازی برخی طرح‌ها با هدف افزایش میزان تولید حدود ۴۵۰ میلیون دلار صرفه جویی ارزی حاصل شده است.

البته در دهه‌ها و سالیان اخیر شاهد حصول دستاوردهایی نیز در این عرصه بوده ایم که با نگاه واقع بینانه و رعایت انصاف، باید به موفقیت‌های به دست آمده نیز اشاره شود.

مشاور وزیر جهاد کشاورزی و مجری طرح دانه‌های روغنی درباره دستاوردهای مذکور اظهار کرد: در بخش صنعت دانه‌های روغنی، تعداد

کارخانه‌های روغن کشی به میزان چهار برابر و میزان ظرفیت کارخانه‌های روغنی نیز بیش از ۳ برابر رشد داشته است.

وی در ادامه با تاکید بر اهمیت کشت و تولید کلزا در میان دانه‌های روغنی گفت: روغن با کیفیت، اصلاح خاک و پایداری تولید غلات به ویژه گندم از ویژگی‌های بارز این محصول خاص به شمار می‌رود و با در نظر گرفتن خشکسالی دو دهه اخیر این واقعیت عیان می‌شود که عملاً امکان کشت هیچ محصولی در تناوب با گندم به غیر از کلزا وجود ندارد.

مهاجر تصریح کرد: امکان کشت مکانیزه در تمامی مراحل تولید دانه‌های روغنی از دیگر دستاوردهای مهم نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران طی ۴۰ سال اخیر محسوب می‌شود که این امکان در دوران پیش از انقلاب وجود نداشت و به واقع، با تلاش‌ها و برنامه ریزی‌های انجام شده تمامی مراحل کاشت، داشت و برداشت در کشور به تکنولوژی روز دنیا تجهیز شده است.

اشتغالزایی در مناطق فقیر نشین، موفقیتی دیگر در سایه کشت دانه‌های روغنی

بدون تردید، توسعه فرصت‌های شغلی یکی از ضروریات جدی و اولویت دار کشور در شرایط فعلی محسوب می‌شود، مولفه‌ای که با حصول آن، بسیاری از نارسایی‌های اقتصادی مرتفع و از بروز بخش قابل توجهی از ناهنجاری‌های اجتماعی جلوگیری می‌شود.

در این میان، پیاده سازی طرح کشت دانه‌های روغنی در مناطق فقیر نشین، فرصت و بستر مناسبی را برای ایجاد و توسعه فرصت‌های شغلی، به ارمغان آورده است.

مهاجر در این خصوص می‌گوید: به واسطه تولید گلرنگ به عنوان منبعی دیگر در تولید روغن، فرصت‌های شغلی مناسبی در مناطق محروم و کم برخوردار ایجاد شده است.

به واقع، با افزایش ضریب کشت و تولید این محصول، موفقیت های متعددی در عرصه‌های گوناگون اقتصادی به دست می‌آید که می‌توان آن را به معادله‌ای بُرد بُرد در بخش‌های گوناگون توصیف و تشبیه کرد.

تعریف استراتژی هدفمند و هوشمندانه، ضرورت مقابله با جنگ اقتصادی دشمن

بدون تردید، در شرایطی که شاهد جنگ اقتصادی دشمنان و معاندان کشور، با مردم و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران هستیم، تعریف و طراحی استراتژی‌های سازنده با بهره‌وری و دستاوردهای حداکثری، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر به شمار می‌رود که کشت دانه‌های روغنی یکی از نمونه‌ها و مصادیق این طرح‌ها و استراتژی‌ها به شمار می‌رود.

فعالیتی که علاوه بر تامین نیاز داخلی، کاهش واردات و وابستگی به کشورهای دیگر را در پی خواهد داشت و به تبع آن با صرفه‌جویی ارزی، از ضریب فشار و اختلال در فرآیند طبیعی حرکت اقتصادی کشور کاسته خواهد شد.

توسعه فرصت‌های شغلی دستاورد دیگری است که به مدد فعالیت در این حوزه کسب می‌شود و مجموعه این دستاوردها، مقاومت‌پذیری اقتصاد کشور را افزون‌تر و عبور از چالش‌ها و موانع و مشکلات اقتصادی را سهل‌تر می‌کند.

امید آن می‌رود با سعی، تلاش و اتخاذ تدابیر هوشمندانه، به چنان موفقیتی در تولید دانه‌های روغنی نائل شویم که نه تنها پرچم خودکفایی در تامین دانه‌های روغنی همچون بسیاری از عرصه‌های دیگر برافراشته شود، بلکه صادرات دانه‌های روغنی از ایران به کشورها و بازارهای هدف خارجی نیز، محقق شود، امری که قطعاً با برنامه‌ریزی هدفمند و هوشمندانه قابل حصول خواهد بود.